

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

De q[ua]ttuor virtutib[us] cardinalib[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

De quattuor virtutibus

spes in celū comitat: charitas penitenter amplexat. Cōsequenter cogita q̄ peccā q̄ opponunt virtutib; theologiacis fm̄ suū genus grauiora sunt ceteris peccis. testē sc̄o Tho. in. ij. q. xx. ar. ij. Opponunt autē virtutib; theologiacis infidelitas desperatio z odium dei. Peccm̄ autē infidelitatis puenit ex eo q̄ hō ipam dei veritate nō credit. Odium vō dei puenit ex h̄ q̄ voluntas hois: ipi diuine bonitatis cōtrariat. Desperatio autē ex hoc pcedit: q̄ homo nō sperat se bonitate dei participare. Sublata autē spe labunt homines in victa atq; a bonis laborib; retrahuntur: vt dicit Tho. vbi s̄. Ideo Aug. eminentiā pariter ac necessitatē hāc triū virtutū ostendēs. in. j. li. de doctrina ch̄tiana: quasi in fine libri: dicit sic. Tribuat autē fides si diuinaz scripturaz vacillat auctoritas. Porro si de ritubate charitas etiā ipsa languescit. Nā si a fide quisq; ceciderit: a charitate etiā necesse est cadat. Nō em̄ pōt diligere quod nō credit. Porro z si credit z diligit bene agēdo z pceptis bonoz mox obtemperādo efficit vt etiā speret se ad id qd̄ diligit esse venturū. Itaq; tria hec sunt quib; z sciētia om̄is z pphetia om̄is militat fides: spes: charitas. Sed fides succedit spes quā videbimus: z fides succedit beatitudo ipsa ad quā puenitur sumus. Charitas autē istis decedentib; augebit potius. Si em̄ credēdo diligitur quod nō videmus: quanto magis cū videre ceperimus. Et si sperādo diligitur quo nōdū puenimus: quanto magis cū puenimus. Inter tēporalia quippe z eternalia hoc interest q̄ tēporale aliquid plus diligit anteq̄ habeat. Uilescit autē cū aduenit. Nō em̄ satiat animā cui vera z certa sedes est eternitas. Eternū autē ardentius diligitur adeptū q̄ desideratū. Et parū infra subiungit sic. Homo itaq; fide spe z charitate subnixus eaq; incōcuisse retinēs nō indiget scripturis: nisi ad alios instruendos. Itaq; multi p̄ hec tria in solitudine sine codicib; viuūt. Vñ in illis etiā arbitror tā impletū esse qd̄ dictū est. Siue pphete enacuabuntur: siue lingue cessabūt: siue sciētia destruet. Et parū infra dicit sic. Ideo autē manēt fides: spes: charitas: tria hec. Valor autē horū est charitas: q̄ z cū quisq; ad eterna puenit duob; istis decedentib; charitas auctor z certior permanebit. Hec Aug. Et sic patet de virtutib; theologiacis.

De quattuor virtutib; cardinalib;.

Virtutes morales sunt etiā tota mente rememorate: q̄ teste sancto Tho. in. j. q. lxxj. ar. ij. in respōsione ad p̄t̄m mū argu. magis necessitate sunt ad vitā humanā virtutib; intellectuālib; z sunt magis pmanētes q̄ intellectuāles ppter exercitiū eorū in his que p̄tinet ad vitā cōmunē. Dominant autē iste virtutes diuersimode. Nam aliquādo dicunt virtutes morales: q̄ in eis tota vitā moralis versat. Dicunt etiā cardinales: quia sicut hostiū vertit in cardine: sic in his virtutib; regitur tota vitā hominis. Dominant aliquādo virtutes politice: q̄ in his ordinat vitā ciuilitatis. Etia dicunt virtutes humane: quia humano studio adquirunt nisi diuinitus infundant. Ideo vt stat diligēs discussio siue examinatio peccōz rememorate sunt virtutes morales: quā finis est bonū humanū. Et quicqd̄ penitēs inuenit deliquisse detestet. Sūt igit̄ virtutes morales quattuor: s. prudentia: fortitudo: tēperantia: iusticia. Ad q̄s cetera oēs reducunt vt dicit Tho. in. ij. q. i. in fine plogi eiusdē libri. Per istas autē quattuor virtutes instruit homo in agibilib; z cōtra vitia armat. Nā q̄ ad seipm̄ hō instruit p prudentiā: z q̄ ad primū p iusticiā. Et armat in p̄p̄t̄is p tēperantiā: z in aduersis p fortitudinē. Idcirco teste Aug. Prudentia consistit in eligēdis: fortitudo in tolerādis: tēperantia in vitēdis: iusticia in distribuēdis. Et itez Aug. Prudentia est in p̄cauēdis: in fidis: iusticia in subueniēdo miseris: fortitudo in p̄ferēdis molestijs: tēperantia in coercēdis delectationib; prauis. Et ad macedoniū Aug. ait. In hac

Virtutes
morales
noiant
di
uersimod

vita prius non est nisi diligere quod diligendum est. Id diligere prudentia est: nullis inde auerti molestis fortitudo est: nullis illecebris temperantia est: nulla superbia iusticia est. Secundum Ambrosium iusticia est in affectu: prudentia in intellectu: fortitudo in effectu: temperantia in usu. Nota ergo quod mens humana teste Augustino non potest habere regnum prout nisi prius excusserit iugum viciorum. Et sicut ait Hieronymus omnes virtutes sibi herent ut quod una caruerit omnibus careat quod vero unam habet / omnes habet. Idcirco has sententias Augustini et Hieronymi pulchre ac dilucide ostendit Gregorius in xxij. li. moral. ca. j. sic dicens. Quisquis prout aliqua pollere creditur: tunc veraciter pollerit cum vicibus ex alta parte non subiacet. Nam si ex alta vicibus subditur: nec hoc est solidum ubi stare putabat. Unaqueque enim virtus tanto minor est quanto desunt cetera. Nam sepe quosdam pudicos quidem vidisse nos contingit: sed non humiles. Quosdam vero quasi humiles sed non misericordes. Quosdam quasi misericordes: sed nequaquam iustos. Quosdam vero quasi iustos: sed in se potius quam in domino confidentes. Et certum est: quod nec castitas in eius corde natura est cui humilitas deest. Nec humilitas natura est cui misericordia iuncta non est: quia nec debet humilitas dici que ad compassionem fraternam misericordie nescit inclinari. Nec misericordia vera est: que a recitidine iusticie existit aliena. Nec iusticia vera est quod fiducia sua non in conditore omnium: sed in se fortasse aut in rebus conditis ponit: quod dum a creatore spem subtrahit ipse sibi principalis iusticie ordinem pervertit. Una itaque virtus sine alijs: aut omnino nulla est aut imperfecta: ut enim sicut quibusdam visum est de primis quatuor virtutibus loquar: prudentia: temperantia: fortitudo atque iusticia: tanto perfecte sunt singule quanto vicissim sibi inter se coniuncte. Dissiuncte autem perfecte esse nequaquam possunt: quod nec prudentia vera est quod iuste temperans et fortis non est: nec perfecta temperantia quod fortis iusta et prudens non est: nec fortitudo integra quod prudens temperans et iusta non est: nec vera iusticia que prudens fortis et temperans non est. Hec Gregorius. Sicque patet de virtutibus mora ibi.

De septem operibus misericordie corporalibus.

Uterius opera misericordie sunt diligenter rememoranda: quod nulla prius sic extollit ac commedat christianum quam misericordia charitatis: nulla maior dignitas ad christiane religionis ornatum: nulla sublimior prout ad participationem peccatorum: nulla denique prius sic roborat dei cultores quam misericordia. Hinc glo. Ambrosij super illud. j. ad Tim. v. ca. Pteras ad omnia utilis est: ita inquit. Quis summa christiane religionis in misericordia et pietate consistit. Idcirco in illa tremebunda die ultimi iudicij. teste Augustino in lib. quinquaginta homeliarum. tacebit dominus Iesus omnia recte facta iustorum: et omnia mala iniquorum: et solum laudabit elemosinarum fecunditatem et dabit ariditatem. Cuius ratio in hoc est: quod ut Augustinus subiungit: omnia crimina elemosynis redimuntur: si tamen mores mutaveris. Propterea per os prophetarum dicitur nobis. Mat. v. ca. Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam consequentur. Super quod dicit Remigius. Misericors dicitur quasi miserum habes cor: quod alterius miseriam quasi suam reputat: et de malo alterius quasi de suo dolet. Hilarius quoque super hoc passum: ita inquit. Instant enim deus benevolente nostre in omnes delectat affectu: ut suam misericordiam sit solis misericordibus prestat. Et Augustinus ibidem dicit sic. Beatus autem dicitur esse quod subveniunt miseris: quoniam eis ira rependitur: ut de miseria liberent. Cui sequitur. Quoniam ipsi misericordiam consequentur. Etiam Augustinus in ser. xlvj. ad eremitas: et est principalis sermonis: dicit sic. Fratres mei charissimi mihi nunquam recordor me legisse mala morte posse illum quod libenter in hac vita opera charitatis vel pietatis voluit exercere. Habet enim multos intercessores pius homo: et ille quod opera charitatis exercet hilariter. Quid enim de pijs hominibus dicere poterimus: nisi id quod frequenter legitimus. Opera enim illorum sequuntur illos. hec Augustinus. Gregorius Augustinus de sermone domini in morte: ait: Beati illi qui subveniunt miseris: quoniam eis